

חמש עשרה נשים פרק ראשון יבמות יד.

עין משפט גר מצוה

נא א מיי פ"צ מהל' עזרת טובים הל' ד':
נח ב מיי פ"צ מהל' מילה הלכה ו סמג עשין נח טו"ש"ע א"ח סימן שלח סעיף ו טו"ש"ע י"ד סימן רסו סעיף ב:

תוספות ישנים

אין משגיחין בעת קול פ"י בעירובין: והא איכא שמעא. פ"ה דמטלטל ליה בחצרין ד"י יוחנן ומשני דמדוע ליה הוה כבודו ר' יוחנן ואל תהי מטלטל הנר במקומו ויחזיק מה עין ואל הקיסור בכלן גבי אגודות אגודות בשבת ה"ל למספק ועוד פשיטא דמדוע לשמעה שיענה כחיה ונראה לפרש והא איכא שמעא שסבור דשרי לעשות ונמקום אחר לא היה מטלטל ומשני דמדוע ליה לשמעה ואומר אל תעשה אגודות. דא שראית שאין אי מטלטל במקומו של ר' יוחנן אין זה משום איסור טלטול אלא משום כבודו של ר' יוחנן: בני חייב לאוין כשרים עיטור. וא"ת משכחת ויביטו (לקמן י"ט). כגון כרת בתו ויבנה אחרת דפול קמי שמעון וסם דפול שפלו משני אהין ור' שמעון אמר (ל) לקמן כיון שיש אחיות צדיקה לא יאה לן לקוין אפילו בנחת מין דלבי"ה מייבש שמעון יבממו דלבי"ה אחות זקוקתו דלרת ערוה אינה זקוקה לו דיהא אסורה לו ולבי"ה לא יוכל ליבמה שאם אשת אח שלח במקום מזה שהי אחות זקוקתו היא דלרת לא יוכל ליבמה שאם אשת אח דבי"ה וי"ל דפרין הכי אפילו לרבין תקין לן אפילו לא נמנעו (ב"ה מבי"ה) (ב"ה מבי"ה) וא"ת דל"ר שמעון תקין לן אף (ב"ה מבי"ה) (ב"ה מבי"ה) וא"ת אפילו לא נמנעו הא בני חייב כרימות עיטור דפרין:

א) ג"ל ור"ש אמר לקמן דף יחל ע"כ שכל שמי אחיות שנשעו כרות זו לזו צדיקה כו'.

תו"ש חר מקמאי

ובפלוטא רב אמר לא עשו ב"ש כדבריהם שישמואל אמר מ"ד לא עשו דב"ה רובא מ"ד עשו כי אוליין בבר רובא היבא דבי הדרי גינהו הכא ב"ש מחדרי טפי ואב"א לאחר כך דאמר עשו ר' יהושע דיי דאמר אין משגיחין בב"ק ומסיק עשו ב"ש כדבריהם ולא הוו מצות אגודות אגודות אלא ב"ד אחד בעיר אחת פלגו מורו כב"ש ופלונו מורו כב"ה אבל שתי ב"ד בעיר אחת לית לן בה:

מי סברת עשו וכו'. תימה שלא הקשה רבי יוחנן לר"ל מההיא דמיימי כסמון כמקומו של ר' אליעזר היו כורמין כו' וי"ל דלאין חוששין לדקדק כל כך על דבריו דממילא היה מוקשה ממגילה כמו שהקשה עצמנו: **לא עשו ב"ש** בדבריהם. תימה הא אשכחן דעשו דהטה ר' טרפון כדברי ב"ש והלל שהביא עולמו לעזרה וחזרו עליו תלמידיו שמאי (ביצה דף כז.) ומניא דפרק אלו טרפות (חולין דף מד.) הרוצה לעשות כדברי ב"ש עושה ומוקי לה קודם בת קול ומיהו בלאו הכי מוכח בשמעתין דעשו: **רבי יהושע היא דאמר אין משגיחין בבית קול.** וא"ת ומ"ש דלא קי"ל כבת קול דר"א"ס אלא אמרינן ככל דוכתי דשמותי הוא הוא ואין הלכה כמותו וכבת קול דב"ה קי"ל דהלכה כב"ה וי"ל משום דבת קול דר"א לא יראה אלא לכבודו שאלמר מן השמים יוכיחו כדאמר התם אי"נ כההיא בת קול שהיתה כנגד רבים דרצון הוו רובא (ו) דודאי אין הלכה אלז כבת קול דב"ה קי"ל משום דהוה ב"ה רובא אלא דב"ש ממדרי טפי וא"ת ודלמא רבי יהושע נמי דוקא התם קאמר דלאין משגיחין כדפירשנו אלז בעלמא לא וי"ל מדנקט ר' יהושע האי לישנא ואמר לא בשמים היא ש"מ דבכל דוכתא אית ליה דלאין משגיחין: **ב"ה אמרינן** א"ת תתגודדו בגון שתי בתי דינין ור"ת מה מתיך ממגילה דבעיר אחת היו קורין לזני העיר צי"ד ולזני כפרים היו מקדימים ליום הכניסה ואומר הכר רבי חיים (ו) דזני כפרים היו קורין צעירים כדמוכח בירושלמי והשתא הוו שמי צני דינים צ"ד עירות דביי האי גוונא לא שייך לא תתגודדו לצא לאצ"י והא דקרי ליה יום הכניסה לפי שצעירים היו מתאספים לצא לצית הכנסת צני וצחמשי לקרות הסורה וכן נראה דלמר בירושלמי דזני עיר אין מוציא בן שזני הכפרים היו צדיקים לקרות ודאי היו קורין צעירים:

במקומו של רבי אליעזר ב"ה. כמסתמך הוה מ"ד רבי אליעזר ב"ה. עמס שיהיו צריכים לך משום חיוב מצוה: **לא הוה מטלטל שרגא.** וא"ת התם משום דהרואה אומר אין צריך לטלטל וי"ל דאפילו היה נופל על טליתו לא היה מטלטל: **לא הוה מטלטל משום כבודו של רבי יוחנן.** וא"ת דבסוף שבת (דף קטו: וס) פסיק רבי יוחנן כר"ש במוקפה מחמת איסור הכא דהדליקו בו אותה שבת איירי כדפירשנו דמחמת מילאוס דהא מוקפה מחמת איסור חמיר טפי לפירוש ר"ת שפירש בספ"ק דשבת (דף יט: וס) גבי כרכי דזו"י ועוד דעל מוקפה מחמת מילאוס א"ר יוחנן צ"ד כירה (ד' מה: ו) אלו עמס לא שפירש כולי האי כמו בני הנרות שהאחת יולדת כמה צנים:

בת קול. בעירובין צ"ק (דף יג.) יתה בת קול ואמרה הלכה כב"ה: **דבי הדרי נינהו.** כחכמה: **ר' יהושע היא.** צ"ה הוצ"ה: **היו כורמים עמים בשבת לעשות פחמים.** לכו ציוס כדי לעשות ברול איומל של מילה. דקסבר ר"א מכשירי מזה דוחין שבת כמלוה עמסה:

בשר עוף בחלב. שהיה דורש בחלב אמו"ה מי שיש לו חלב אמו ילא בשר עוף שאין לו חלב אם והכי אמרי' צ"ה כל הבשר: **כלל אמר ר"ע.** לגבי מילה באיסור שבת: **מאי קארי לה.** הא כבר שנו לעיל כי אמרינן לא תתגודדו כו': **מטלטל שרגא.** נר שהדליקו בו בשבת וכבה. דקסבר לה רבי יהושע כר"ש דלית ליה מוקפה ור' יוחנן סבר לה כר' יהודה דלית ליה מוקפה אפי' שלא מחמת איסור: **והא איכא שמעא.** דרבי אבהו דלא מסיק אדעתיה ומטלטל באתריה דר' יוחנן הואיל ומוז' לר' אבהו בעלמא דמטלטל: **בני חייבי לאוין נינהו.** הנך דב"ה שהנרות נישאות לשוק בלא חליפה אפי' לב"ש דלמרי חליפה אפי' בלא בעלמא נינהו לא תהיה אשת המטה ואין ממזר אלא מחייבי כריתות כדאמרין לקמן כהחולץ (דף מט:). **חייבי כריתות נינהו.** כיון דלרת שבת פטורה המייבמה עומד באיסור אשת אח ככרת: **אין ממזר מחייבי כריתות.** אלא מחייבי מיתות צ"ד כגון אלו וסמותו וכלתו ויולדא בהן וכל הנך דליסור אחוה לית בהן מיתה: **דמודעי לפו.** צ"ש לב"ה דעו שהמשפחה זו מנצרת ערוה שנתייבמה בזה ופרשו: **ע"ג אלו.** משאילין כלים אלו לאלו וצ"ה מחמירין בטהרות טפי: ונמאי

מסורת הש"ס

א) ברכות נב. ערובין ו. פסחים קד. כ"מ טו: חולין מד. ט) שבת ק"ל חולין קטו. א) י"ל דמק. ד) שבת ק"ל פסחים סו. סט: מנחות עב. לו. ט) שבת מו. ע"ה. ו) קידושין פה: (תוספי' פ"א) ו) (ב"ה מבי"ה):
ח) (שמות כג.) ט) (חולין קטו.) י) (דברים כה.) ט) (ב"ה מבי"ה וס.) עין כהה"ש דכתיב דהוה כמי צ"ד בעיר חתם. (ח) וי"ש היעזר תוספות סדיה אין לנא.

תורה אור השלם

1. בגימ' אתם לך אלהים לא תתגודדו ולא תשימו קרחה בין עיניכם למות:

גליון הש"ס

נב' ודקארי לה מאי קארי לה. כעין זה כמובן טו ע"ה ולי ע"ה:

הגהות הב"ה

א) נב' ולא אמרינן מקומות מקומות שאני: ב) תוס' ד"ה ר' יהושע וכו' הוה רובא בוראי אלא: ה) חלב בבת קול אכיל: ו) ד"ה פ' אמרינן וכו' הכר רבי חיים הכהן דכני: ז) בא"ר דין עיר דני: מוציא בן כפר דכל:

מוסף רש"י

דאמר אין משגיחין בבית קול. צ"ה צ"ה (נ) כמותר לו עמלא צ"ה הכה (ברכות נב.) לעשות ברול. לאמלא של מילה (שבת ק"ל.) ר' אליעזר אית ליה משגרי מזה דוחין את השבת כמזה שדוחה את השבת, ואם ע"ה לו אפילו לנולד בשבת כריתות צ"ה לעשות פסח. ועשין חולץ (חולין קטו.) כלל אמר רבי עקיבא. נתקן על ר"ה מכשירי מזה שאין דוחין הואיל ואפשר לעשותן מע"ה (שבת ק"ל.) מטלטל שרגא. נר שכתב (שם יח.) אע"פ שנחלקו ב"ש וב"ה בצרות. שבת שמאי חומרים צ"ה ערוה מחמירי וצ"ה אופרים ניכס, אלא מילאוס מוריה. לשוק בלא חליפה מוריה. זה וזה שאין ממזר אלא מביי שאיסורי איסור ערוה. ונמי העושים כב"ש ממזרי לביה הן דהוה לכו בני אשת אח שלח במקום מזה שהיא ככרת, אלז בני העושים כב"ה לב"ש אין ממזרי, לפי שכן בני חייבי לאוין, שנשאלת יבמה לשוק בלא חליפה (קדושין טו.)